

Sama uttanríkisráðharra men til hvørs gagn!

Oddagrein

TAÐ er ikki hvør sum helst, sum vitjar Føroyar í hesum døgum. Tað er eingin minni enn sjálvur tann danski uttanríkisráðharrin, og soleiðis sum skipanin er millum Føroyar og Danmark, so er hann eisini okkara uttanríkisráðharri. At slíkur ráðharri vitjar, sum kanska einamest hevur við viðurskipti okkara útført at gera, átti at verið av stórum týdningi. Tað má ásannast, at høgir danskir politikarar hava givið sær alt ov litla tíð til at seta seg inn í okkara viðurskipti, sum teir jú eisini umsita. So kann ein vera loysingarmaður ella ikki - soleiðis sum skipanin er í dag, so átti tað at verið bæði náttúrligt og ein sjálffylgja, at eitt nú ein danskur uttanríkisráðharri gevur Føroyum og føroyskum viðurskiptum meiri ans. Heri liggur eisini ein skylda. So er tað sagt.

NETTUP fleiri av teimum fyrri okkum mest týðandi málunum hoyra undir økið hjá uttanríkisráðharranum, og her hugsa vit serliga um marknaðar- og marknaviðurskipti okkara við umheimin. Víst hava vit stórar trupulleikar at loysa á hesum báðum økjum, og spurningurin er í hvønn mun danir hava viljað hjálpt okkum ella ikki. Í marknaðarspurninginum hevur verið víst á, at ringt er at tæna tveimum harrum, tí um somu tíð sum ein danskur uttanríkisráðharri skal siggja til, at Føroyar verða virðiliga viðfarnar í ES, so skal hann eisini tryggja sínum egnu fiskimonnum og fiskiðnaðinum hetta sama. Og í mongum førum ber ikki til at sameina hesi bæði.

HYGGJA vit so eftir marknaðsemjuni við bretar, so hava danir í hesum máli valt at lata okkum leiðsluna av hesum samráðingum. Spurningurin er um, hví hetta varð gjørt. Var tað tí at Danmark kom í somu støðu sum í marknaðarmálinum, at tað kann ikki bæði tæna tveimum þørtum og tað vil í marknatrætuni siga, ikki bæði einum ES-limalandi sum er Bretland og so Føroyum, sum er uttanfyri ES.

SPURNINGURIN vit eiga at seta okkum, tá vit sanna slíka marghættliga og vandamikla støðu, er, um tað í heila takið tænar føroyskum áhugamálum, at vit hava sama uttanríkisráðharra sum restin av ríkinum. Um so er, at henda sannroynd setir okkum í eina nógv verri støðu, so eiga vit at umhugsa hesi viðurskiptini. Vit ynskja uttanríkisráðharranum vælkoman og vóna, at hann fær nakrar góðar dagar í Føroyum.

Sjónarmið

Fleiri teldur í skúlarnar

Í síðsta enda liggur øll henda stóra uppgáva, at menna infor-mationssam-felagið, á landsins politikarum og serliga á landsstýrismanninum í skúlamálum. Eitt er so vist, um vit ikki vakna nú, so sigla vit skjótt langt afturúr, tí menningin gongur skjótari og skjótari fyri hvønn dag, skrivar Rói Joensen úr Árhús

Tað hevur ofta verið soleiðis, at nýggir hentleikar og nýggj rák eru nøkur ár um at náa til Føroya. Orsøkin til hetta hevur verið tann geografiski fjarleikin. Men tey seinastu árin hevur tann búskaparliga støðan styrkt um hetta fyrbrigðið, og tað kann við tíðini gerast sera óhepp-
ing, meðan eg als ikki hevði tann møguleikan í Hoydølum. Tað er eisini

og nógv verður gjørt fyri at læra ungdomin at brúka hana.

urnar fyrst. Hesi eru jú tey næstu, sum dagliga koma at arbeiða við eini teldu, og hava stórliga brúk fyri at fáa eitt meira náttúrligt samband við telduheimin. Í framtíðini verður heldur ikki nóg mikið at duga at brúka eina tekstviðgerð.

Við tíðini á tó arbeiðas fram ímóti, at øll í samfelagum fáa møguleikan at brúka henda skjótt sjálvsagða hentleika, og tað kann lættast náast við at gera bókasøvnini nútíðarhóskandi. So fer tað kanska eisini at eydnast at fáa fólk at brúka bókasøvnini meira. Eitt bókasavn er ikki longur bara eitt stað, har bókur kunnu lænast! So tit bókavørðar hava nógv at seta tykkum inn í, um tit ynskja at bókasøvnini framvegis skulu hava ein týðandi leiklut í føroysku mentanini...

Adrar fyrirteytir eru eisini neyðugar. Skúlalógin má lagast til krøvini, og tað má vera eitt arbeiði hjá landsskúlafrýsingini og landsstýrinum í felag. Eisini skulu hesi siggja til, ta kanska týðningarmestu uppgávuna av øllum, at útbúgva lærarar innan teldulæru. Á hesum øki er nógv at gera, men tað er so avgjørt neyðugt, um fult gagn skal fáas burtúr.

Í síðsta enda liggur øll henda stóra uppgáva, at menna infor-mationssam-felagið, á landsins politikarum og serliga á landsstýrismanninum í skúlamálum. Eitt er so vist, um vit ikki vakna nú, so sigla vit skjótt langt afturúr, tí menningin gongur skjótari og skjótari fyri hvønn dag.

Árhús tann 4. mars 96
Rói Joensen

Tað hevur verið ógvuliga avmarkað, hvat vit hava mist við tað, at rák og hentleikar eru nøkur ár seinðað til Føroya. Men nú allur idnaðarheimurin er mitt í teldukollveltingini, á veg inn í infor-mationssam-felagið, eru vit um at detta burtur ímillum. Eg veit væl at tað gongur framá, at øll kunnu fáa atgongd til internetið er eitt gott dømi. Men tað gongur ov seint.

Umstøðurnar gera, at eg ikki siggi øll tey føroysku blóðini, so tað kann vera, at skrivað hevur verið um hetta evnið, men eg havi einki sæð til tað, og fari tí at nýta høvið at skriva nøkur orð um tað.

Serliga á skúlaøkinum er heilt illa státt. Teldurnar eru alt ov fáar í tali, og tær eru ótíðarhóskandi. Sjálvandi er tað torført hjá kommunum og skúlum at fáa pláss til keyp av teldureiðsskapi. Tó fari eg heldur at venda spurninginum á høvðið, og spyrja um vit hava ráð at lata vera?

Eg havi verið í Árhús í hálvt ár, og havi merkt hvussu langt vit eru aftanfyrri, og kann annars sammæta støðuna í Føroyum og Danmark. Øll, sum eg lesi saman við, hava havt teldulæru á teirra miðnámsútbúgv-

Myndin er av "Gula Skúla" (Venjingarskúlin) í Havn
Mynd: Jan

heilt vanligt at byrja við teldulæru longu heilt tíðliga í fólkaskúlanum, og teldan verður annars nýtt sum hjálpartól í øllum lærugreinum. Royndirnar vísa, at serliga teir veikaru næmingarnir hava stóra gleði av telduni. Á nøkrum skúlum eru tey enná farin so langt sum at geva øllum næmingum eina barbaru teldu til láns, hetta er tó mest í teimum eldru árgangunum.

Bókasøvnini hermiðri eru eisini sera væl útgjörð við telduútbúnaði, og geva m.a. øllum møguleika at brúka internetið. Hetta, saman við øðrum tilboðum, sum t.d. at læna fløgur út, hevur gjørt at bókasøvnini verða nógv meira vitjað, serliga av ungdominum.

Her niðri hava øll also ein góðan møguleika at fáa atgongd til eina teldu,

Tað sama kann ikki sigast um stóuna í Føroyum. Men okkurt má gerast, og tá kommunur, skúlar og tann vanligi føroyingurin sum heild ikki hava ráð, so má landsstýrið rætta eina hjálpanð hond. Landsstýrið má snøgt sagt finna nøkur oyru í landskassanum, sum kunnu nýtast til hetta endamál.

Fyrst skal hugast um skúlarnar. Tað er kanska ikki neyðugt, at hvør næmingur á einum skúla skal hava sína egna persónliga teldu, men tá ein flokkur hevur teldulæru, skulu næmingarnir hava hvør sína teldu at arbeiða við, annars verða altíð nøkur, ið detta burtur ímillum. Eftirsum figgarstøðan ikki er so góð, er best at geva framhaldsdeildini og sjálvandi miðnámskúlanum umstøð-